

FinELib VAKIINTUU - MITÄ KIRJASTOILTA ODOTETAAN?

Eeva Peltonen

(Pöytäkirja 30.5.2000 järjestetyllä FinELib-päivillä käydyistä keskusteluista)

Kansallinen elektroninen kirjasto - FinELib tulee lähivuosina kuulumaan yhä kiinteämmin Suomen korkeakoulujen, ammattikorkeakoulujen ja osin tutkimuslaitostenkin arkeen, mutta aivan erityisesti niissä toimivien kirjastojen arkeen. Tästä vakuutuivat ne 150 FinELib-konsortioiden jäsenyhteisöjen edustajaa, jotka osallistuivat 30.5.2000 järjestettyyn FinELib-päivään (<http://hul.helsinki.fi/FinELib/FinELibpaivat.html>).

MITEN YHDISTÄÄ FinELib KIRJASTOJEN PALVELUTARJONTAAN?

Tilaisuuden puheenvuoroissa kosketeltiin hyvin paljon FinELib-hankkeen tulevaisuuden haasteita. Keskustelun avasi opetusministeriön tiedepolitiikan yksikön johtaja Arvo Jäppinen, joka nosti esiin sekä haasteita FinELibin integroimiseksi yliopistojen ja korkeakoulujen perustoimintaan että FinELib-yhteistyön laajenemishaasteita. Alusta asti hankkeessa toimineiden tahojen, ts. korkeakoulu- ja yliopistokirjastojen edustajia askarruttivat kysymykset, miten integroida FinELib toimivaksi osaksi kehysorganisaation toimintaa. Ammattikorkeakoulujen ja tutkimuslaitosten edustajat korostivat yhteistyön laajentamista. Tähän liittyivät rahoitusjärjestelyjä koskevat asiat.

Yliopistojen ja korkeakoulujen kirjastoedustajien puheenvuoroissa tuli esille FinELibin merkitys kirjastojen profiilin kohottajana. Toisaalta puheenvuoroja sävytti huoli siitä, että tieto FinELibin tarjoamista mahdollisuuksista on tavoittanut vasta murto-osan korkeakouluyhteisöjen jäsenistä ja että palvelujen käyttö on kasvanut toivottua hitaammin. Kyse on vakavasta haasteesta, kun muistetaan, että FinELib-hanke haluttiin osaksi yliopistoissa ja korkeakouluissa toteutettavaa uusien oppimisympäristöjen ja virtuaaliyliopiston kehittelyä.

KOULUTUSTA TOIVOTAAN LISÄÄ

Keskustelussa todettiin, ettei pelkkä tiedotuksen lisääminen riitä. Käyttäjäkyselyn vastauksista ja muusta käyttäjäpalautteesta on käynyt ilmi, että opettajat, tutkijat ja opiskelijat kaipaavat koulutusta palvelun tietosisällöstä ja tiedonhausta. Eräiden korkeakoulukirjastojen informaatikot kertoivat "jalkautuneensa" laitoksille opastamaan opettajia ja tutkijoita näiden omilla työasemilla. Korostettiin myös, että kirjastojen henkilökunnan on oltava perillä FinELibin mahdollisuuksista. Ei riitä, että informaatikot koulutautuvat, vaan myös palvelutoimiston virkailijoiden on osattava kertoa asiakkaille FinELibin mahdollisuuksista ja opastaa jossain määrin myös palvelujen käytössä. Kirjastojen tärkeä rooli palvelujen markkinoijina on tullut esiin FinELibin käyttäjäkyselyssä, jonka mukaan noin puolet vastanneista oli saanut tietää palvelusta kirjaston kautta.

KÄYTTÖLIITTYMÄÄ ODOTELLAAN

FinELibin käytön toivottua hitaampi lisääntyminen on yhteydessä myös puutteisiin käyttöliittymässä, jota on arvosteltu myös saadussa käyttäjäpalautteessa. Erityisesti elektronisten lehtien löytäminen on koettu hankalaksi, koska käyttäjän on yleensä ollut pakko tietää tai muistaa, minkä nimisen palvelun kautta tietty lehti on käytettävissä.

Uusi kansallinen käyttöliittymä, joka tarjoaa monipuolisia tiedonhakumahdollisuuksia, on luvassa. Tähän viitattiin useammassakin tilaisuudessa käytetyssä puheenvuorossa. Sen toteuttaminen on kirjattu myös FinELibin tämän vuoden toimintasuunnitelmaan (<http://hul.helsinki.fi/FinELib/tosu00.html>) Nähtäväksi jää, missä määrin tämä uusi käyttöliittymä parantaa FinELibiin sisältyvien palvelujen käytettävyyttä. On kuitenkin todennäköistä, että tarvitaan myös alakohtaisten ja/tai lokaalien käyttöliittymien kehittelyä. Tähän eivät ainakaan 'oman' kirjastoni, eivätkä ehkä kaikkien muidenkaan Helsingin yliopiston tiedekuntakirjastojen resurssit, yksin riitä. On ryhmittäydyttävä yhteistyöhön. Esimerkiksi Helsingin yliopiston piirissä tämä voisi ehkä tapahtua kampuksittain.